

Số: 02 /KN

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 21 tháng 9 năm 2023

KIẾN NGHỊ

Ngày 16 tháng 09 năm 2023, Hội đồng Tư vấn họp phiên thứ 2 có sự tham dự của đồng chí Nguyễn văn Nền, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy; đồng chí Phan Văn Mãi, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Bí thư thường trực Thành ủy, chủ tịch UBND Thành phố cùng 22/25 thành viên Hội đồng. Trên cơ sở các ý kiến của các thành viên phát biểu tại phiên họp và những ý kiến đóng góp bằng văn bản và những nội dung do Tổ thư ký tổng hợp, Hội đồng tư vấn kiến nghị lãnh đạo Thành phố mười (10) vấn đề sau đây:

1. Cần có quyết sách mang tính đột phá từ cấp lãnh đạo để thúc đẩy bộ máy hành chính vận hành

Việc triển khai có hiệu quả Nghị quyết số 98/2023/QH15 đi vào thực tiễn Thành phố tùy thuộc rất lớn vào năng lực vận hành của bộ máy hành chính các cấp. Trong tình hình hiện nay để khắc phục tình trạng trì trệ do “tâm lý sợ sai” của cán bộ công chức, cần ban hành “cơ chế chịu trách nhiệm” của lãnh đạo cao nhất của Thành phố đối với từng quyết sách cụ thể, tạo sự yên tâm cho bộ máy hành chính thừa hành công vụ. Kinh nghiệm ở những địa phương thành công trong “đột phá” để phát triển đều xuất phát từ cấp lãnh đạo, tạo ra động lực nhằm kéo cả bộ máy vận hành theo.

2. Sớm triển khai đồng bộ những nội dung phân cấp, phân quyền theo NQ 98/2023/QH15, tạo nên khung pháp lý về quản lý nhà nước trong một số lĩnh vực của chính địa phương. Cụ thể:

- Ban hành các nghị quyết của HĐND và quyết định của UBND về các nội dung đã được phân cấp trong các lĩnh vực: (1) Quản lý đầu tư (Điều 4); (2) Quản lý tài chính, ngân sách (Điều 5); (3) Quản lý đô thị, tài nguyên, môi trường (Điều 6); (4) Quản lý khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo (Điều 8). Những văn bản này cùng với các quy định của pháp luật có liên quan hình thành “khung pháp lý” rõ ràng, minh bạch về quản lý nhà nước có liên quan trên địa bàn Thành phố. Theo đó, khung pháp lý quy định rõ quyền hạn và trách nhiệm của bộ máy hành chính các cấp làm cơ sở cho việc xác định công vụ cho từng chức danh trong bộ máy hành chính (Hiện nay đã ban hành một số nội dung, nhưng cần khẩn trương và đồng bộ hơn).

- Triển khai khoản 4, Điều 9 về cơ chế ủy quyền của UBND cho người đứng đầu các sở ngành và đơn vị sự nghiệp công với vai trò tư lệnh ngành trong quản lý nhà nước (Hiện nay theo quy định chỉ làm tham mưu, giúp việc cho UBND Thành phố). Trước mắt xây dựng cơ chế ủy quyền 03 năm để rút kinh nghiệm tiến tới cơ chế phân cấp (theo quy định tại Điều 14 Luật tổ chức chính quyền địa phương).

- Cần chủ động phối hợp với các bộ ngành có liên quan để sớm trình Chính phủ ban hành Nghị định cụ thể một số điều của NQ 98/2023/QH15 (theo quy định Nghị định của Chính phủ có ít nhất 45 ngày tính từ ngày ban hành mới có hiệu lực thi hành, nên e rằng nhiều nội dung có liên quan không thể thực hiện trong năm 2023).

3. Về nâng cao trách nhiệm công vụ của đội ngũ công chức, viên chức:

- Hội đồng hoan nghênh việc Thành phố đã chuẩn bị sớm các Đề án về kiện toàn bộ máy hành chính cấp cơ sở và Thành phố Thủ Đức và HĐND Thành phố đã ban hành một số nghị quyết có liên quan; thành lập Sở An toàn thực phẩm... Tuy nhiên, để nâng cao trách nhiệm công vụ của CB-CC-VC, đề nghị sớm triển khai:

(1) Xây dựng chế độ công vụ theo chức danh ở tất cả các cấp, nhất là cấp phường, xã, thị trấn.

(2) Thực hiện chế độ thi tuyển công chức, viên chức và cấp quản lý.

(3) Từng bước xây dựng bộ máy hành chính theo hướng “*tinh hoa*” trong quan hệ xã hội.

- Xây dựng bộ tiêu chí về chế độ đãi ngộ CBCC-VC theo tinh thần điểm b, c khoản 5, Điều 9 của NQ 98/2023/QH 15. Bảo đảm mọi CB-CC-VC có thể sống bằng chính tiền lương và phụ cấp với mức sống trung bình của xã hội. Xây dựng hệ thống nhà công vụ cho thuê giá rẻ cho CB-CC-VC mới tuyển dụng hoặc điều động có nhu cầu chỗ ở.

4. Về quy trình lựa chọn nhà đầu tư chiến lược.

- Hội đồng tư vấn dự liệu rằng, việc lựa chọn nhà đầu tư chiến lược theo quy định tại khoản 7, Điều 7 của NQ 98 sẽ rất khó khăn do phải tuân theo khoản 4, Điều 2 của Luật Đầu tư, tức là phải đấu thầu dự án (nếu có 2 nhà đầu tư trở lên đủ điều kiện). Trong khi đó Thành phố đang mời gọi các nhà đầu tư chiến lược trong các lĩnh vực quy định tại khoản 1, Điều 7 của NQ 98 như: (1) Lĩnh vực sản xuất chip- bán dẫn; (2) Xây dựng Trung tâm đổi mới sáng tạo, Trung tâm R&D; (3) Công nghiệp năng lượng sạch; (4) Cảng trung chuyển quốc tế Cần giờ... Do đó, đề nghị UBND Thành phố sớm giao cho cơ quan nghiên cứu:

(i) Bộ tiêu chí xác định nhà đầu tư chiến lược trong từng lĩnh vực và quy trình lựa chọn phù hợp với tinh thần “*mời nhà đầu tư*” cụ thể, chứ không phải kêu gọi đầu tư như các dự án thông thường.

(ii) Kiến nghị Thủ tướng Chính phủ giao cho Thành phố trực tiếp tuyển chọn nhà đầu tư chiến lược và tự chịu trách nhiệm về sự lựa chọn đúng đối tượng;

(iii) Nghiên cứu thêm chính sách hỗ trợ phù hợp với công ước về thuế tối thiểu toàn cầu.

5. Cần giao đầu mỗi chịu trách nhiệm xây dựng đề án triển khai mô hình PPP trong lĩnh vực văn hóa- thể thao.

Chính sách mới trong NQ 98/2023/QH15 cũng là điểm yếu trong phát triển của Thành phố cho đến nay là lĩnh vực văn hóa thể thao. Do đó, đề nghị UBND Thành phố sớm giao đầu mỗi chuẩn bị các dự án kêu gọi đầu tư dưới hình thức PPP đối với các công trình văn hóa và thể thao khả dĩ có thể thu hút nguồn vốn đầu tư tư nhân. Trước mắt xây dựng cho được danh mục kêu gọi đầu tư trong năm 2024 cùng với chính sách thu hút đầu tư.

6. Về triển khai Điều 8 của NQ về khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo.

Đây là lĩnh vực có ý nghĩa đột phá đối với sự phát triển Thành phố trong thời gian tới, nên đề nghị:

+ Phối hợp chặt chẽ với Bộ Tài chính trong việc xây dựng Nghị định cụ thể hóa khoản 1, Điều 8 của NQ về hỗ trợ hoạt động đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp trong các lĩnh vực ưu tiên (Thành phố cần lấy ý kiến chuyên gia và chủ động hơn trong việc đề xuất chính sách).

+ Hội đồng nhân dân Thành phố sớm ban hành Nghị quyết về nội dung này theo quy định tại khoản 1, điểm e, Điều 8 của NQ và chính sách đối với chuyên gia, nhà khoa học... quy định tại khoản 5, điểm c Điều 9 của NQ.

7. Về cơ chế trao đổi, bù trừ tín chỉ carbon quy định tại khoản 10, Điều 5 của NQ.

Đây là vấn đề mới cho Thành phố thí điểm liên quan đến giảm phát khí thải nhà kính. Việc thực thi sẽ rất phức tạp trong việc xác định tín chỉ và cơ chế trao đổi - bù trừ. Do đó, đề nghị UBND Thành phố sớm giao cho cơ quan đầu mối nghiên cứu, tham vấn ý kiến các chuyên gia trong và ngoài nước, phối hợp với các bộ ngành có liên quan để UBND sớm ban hành cơ chế thực thi.

8. Về chuyển đổi kinh tế xanh

Diễn đàn kinh tế Thành phố lần thứ 4 đã xác định việc chuyển đổi kinh tế xanh là con đường phát triển tất yếu của kinh tế Việt Nam và TP.HCM phải là nơi đi đầu. Trước mắt đề nghị giao Viện NCPT làm đầu mối phối hợp với Hiệp hội doanh nghiệp Thành phố (HUBA) và Sở Công thương chọn một số ngành sản xuất công nghiệp xuất khẩu để nghiên cứu cơ chế và chính sách hỗ trợ chuyển đổi xanh; đồng thời chọn làm thí điểm ở một khu công nghiệp. Cần vận dụng NQ 98 để làm thí điểm trước khi triển khai diện rộng (Ví dụ cơ chế hỗ trợ tài chính - tín dụng thông qua vai trò của HFIC).

9. Khởi động lại Đề án Trung tâm tài chính quốc tế (TTTC)

Đề án TTTC quốc tế đã được Thành phố tiến hành nghiên cứu từ năm 2018 và đầu năm 2021 đã được đưa vào nội dung của văn kiện Đại hội Đảng XIII. Trong 2 năm 2021-2022 dù bị ảnh hưởng bởi đại dịch COVID-19, nhưng Thành phố cũng đã nỗ lực hoàn thiện Đề án trình Chính phủ. Tuy nhiên, cho đến nay dường như Đề án vẫn chưa có tiến triển nào và cũng chưa rõ đến bao giờ mới có thể trình cấp thẩm quyền phê duyệt. Do đó đề nghị UBND Thành phố sớm phối hợp với Bộ ngành Trung ương để sớm khởi động lại Đề án này.

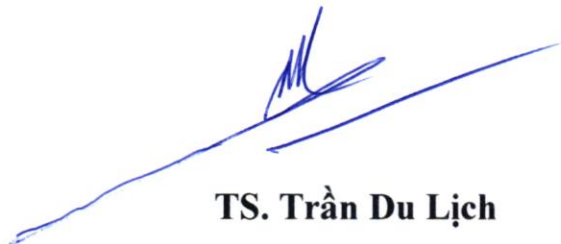
10. Về Hội đồng tư vấn tham gia các dự án cụ thể

Hội đồng tư vấn có 6 nhóm chuyên gia liên quan đến các lĩnh vực được quy định trong NQ 98, do vậy nếu UBND Thành phố có yêu cầu đối với các dự án hoặc đề án cụ thể, các thành viên Hội đồng có thể đóng góp ý kiến dưới nhiều hình thức. Trước mắt có thể đóng góp ý kiến cho các dự án về PPP, TOD, đường sắt đô thị, chuyển đổi xanh, chính sách thu hút chuyên gia, nâng cao năng lực quản trị công, tổ chức chính quyền đô thị. Do vậy đề nghị trong quá trình xây dựng các dự án, đề án thuộc khuôn khổ NQ 98, UBND Thành phố có thể giao cho các Nhóm chuyên gia của Hội đồng tham gia ở những mức độ cần thiết và có thể.

Trên đây là những kiến nghị của Hội đồng tư vấn đối với lãnh đạo Thành phố từ kết quả của phiên họp thứ 2.

Kính trình!

TM. Hội đồng tư vấn
Chủ tịch Hội đồng tư vấn

TS. Trần Du Lịch

Nơi nhận:

- Đồng chí Bí thư Thành ủy (để báo cáo)
- Đồng chí Chủ tịch UBND Thành phố (để báo cáo);
- Văn phòng UBND Thành phố;
- Chủ tịch Hội đồng Tư vấn;
- Thành viên Hội đồng;
- Tổ thư ký Hội đồng Tư vấn;
- Lưu: K.(10).